

26.11.2014. u 12.40h

PREDŠEDNIK RANKO KRIVOKAPIĆ:

Poštovani poslanici 25 saziva Skupštine Crne Gore, poštovani prešedniče Vlade Đukanoviću, potpredšednici i ministri u Vladi,

Otvaram šestu posebnu sjednicu jesenjeg zasijedanja u 2014.godini posvećenu **Premijerskom satu** za ovaj mjesec. Ovdje se red zna, već je toliko ustanjen da smo ovaj put imali malo nereda. Kolege iz Fronta ponovo nijesu sa nama, a kolege SNP-a su vođeni partijskim obavezama, propustili rok za postavljanje pitanja, tako da ćemo imati manji broj pitanja, pet umjesto sedam, ali red je red.

Kolega Simoviću, Vi ste skloni redu. Izvolite.

MILUTIN SIMOVIĆ:

Hvala, gospodine predsjedniče Skupštine.

U ime Poslaničkog kluba Demokratske partije socijalista, postavljam pitanje:

Gospodine predsjedniče Vlade,

Slučaj infekcije beba u bjelopoljskoj bolnici i prethodnih dana bio je predmet dominantne pažnje javnosti. Koje mjere i aktivnosti su preduzete u cilju utvrđivanja uzroka, a posebno u cilju sprečavanja novih slučajeva?

Obrazloženje:

Prethodnih dana cjelokupnu crnogorsku javnost ujedinila je strepnja nad životima tek rođenih beba i saosjećanja sa njihovim porodicama i tuga za izgubljenim tek nastalim životom. Razlog za postavljanje ovog pitanja je i potreba da svi zajedno još jednom ukažemo da unapređnje zaštite zdravlja ljudi, a posebno porodilja i djece treba da bude stalna briga i obaveza našega društva.

U životu svakog društva, svake zajednice, kao i svakog pojedinca postoje određeni događaji koji opominju, koji upozoravaju, ali koji i istovremeno i pokreću na nova pravila ponašanja, na nove iskorake, na nova pregalaštva, na novi kalitet. Ovakvi slučajevi sa, nažalost svih nas, tragičnim posljedicama predstavljaju veliki izazov i siguran sam pokreću na razmišljanje i akciju sve segmente društva. Oni su snažna opomena svim odgovornim i povod da izoštre fokus na svoje aktivnosti, bez obzira gdje je zona njihove odgovornosti ,u izvršnoj, zakonodavnoj ili sudskoj vlasti,dakle, i ministri i poslanici i sudije, bez obzira na profesiju doktor ili profesor, administrativni ili socijalni

radnik, službenik ili menadžer, bez obzira na kojem nivou rade lokalnom ili državnom i bez obzira na političku ili bilo koju drugu pripadnost.

Ovaj slučaj bio je povod ostavke ministra Radunovića. Ostavke koja je čin ne samo ljekara humaniste nego i čovjeka visokih moralnih i profesionalnih kvaliteta, koji je kao takav prepoznat u Crnoj Gori. Ostavke koja će doprinijeti novom standardu, novom višem stepenu odgovornosti u svakoj oblasti i u obavljanju svake javne funkcije.

Na kraju, mislim da je veoma važno da ukažemo na činjenicu da najveći broj ljekara i zdravstvenih radnika vrlo posvećeno i na krajnje odgovoran i profesionalan način obavljaju svoj posao. Svjedoci smo brojnih primjera u kojima oni svakodnevno pokazuju najviši stepen stručnosti, posvećenosti i rezultata u zaštiti zdravlja ljudi. Javnost je i ovih dana informisana o naporima ljekara i medicinskog osoblja u borbi za život i zdravlje četiri bebe pogođene infekcijom. Svi zajedno i strahujemo i nadamo se pobjedi, pobjedi života. Hvala.

PREDŠEDNIK RANKO KRIVOKAPIĆ:

Hvala kolegi Simoviću.

Prešedniče Vlade, izvolite.

MILO ĐUKANOVIĆ:

Poštovani predsjedniče Parlamenta, poštovano Predsjedništvo, poštovani poslaniče Simoviću,

Prije svega, želim da izrazim žaljenje zbog gubitka jednog života i da podijelim iskrena saosjećanja sa ljudima koji su preživljeni ili preživljavaju teške trenutke zbog toga što se dogodilo u Bijelom Polju.

Živimo u vremenu koje je naučno-tehnološkim razvojem stvorile velike mogućnosti da ljudski život ne samo zaštitimo i doprinosimo njegovom kvalitetu, već i da ga produžimo. U takvoj situaciji ne možemo se pomiriti sa činjenicom da se život ugrozi, a kamoli izgubi radi propusta kakvih nije bilo ni unazad više decenija, kada smo bili i ekonomski i kadrovski daleko siromašniji društvo.

Svjestan značaja ove oblasti prilikom preuzimanja dužnosti predsjednika Vlade u ekspezu sam istakao da će jedan od tri najvažnija i prioriteta aspekta unapređenja

nivoa životnog standarda svakog pojedinca biti obezbjeđenje kvalitetnije zdravstvene usluge i kazao da je to krupan izazov za politiku nove Vlade.

Do danas naš cilj se nije promijenio. Podsjetiću još i ovo. Istom prilikom sam upozorio da iako susredstva koja izdvajamo za zdravstvenu zaštitu značajna, oko 5,1% GDP-a, kvalitet usluga nije na nivou očekivanja građana i da je zbog toga zdravstveni sistem ali i vlast u cjelini često na meti kritike građana.

Ova i ranije vlade su tokom dužeg prethodnog perioda radile na razvoj zdravstvene infrastrukture. Puno je uloženo i u usavršavanje medicinskog osoblja, nabavku savremene opreme, takođe na definisanju zakonskih okvira koji treba da omoguće kvalitetnije korišćenje resursa, veću mobilnost ljekara, dostupnost novih dijagnostičkih tehnologija. Pokazuje se, nažalost, još nedovoljno učinkovito. Puno valorizaciju budžetskih sredstava o iznosu od 171 milion eura godišnje koja se izdvajaju za potrebe zdravstva, dobićemo tek nakon što obezbijedimo racionalniju, kvalitetniju organizaciju sistema i punu posvećenost i profesionalan odnos svih koji svoje radno angažovanje vežu za oblast od presudnog značaja za kvalitet naših života.

Moramo preko noći postati svjesni kako u ustanovama crnogorskog sistema zdravstvene zaštite, tako i u strukturama vlasti, posebno nadležnim za tu oblast da je bilo kakav propust u obezbjeđivanju potrebne njege pacijentima, apsolutno neprihvatljiv. Tragedije gubitka jednog tek započetog života je cijena koju crnogorsko društvo ne smije sebi dozvoliti i tolerisati. Dobilil smo surovu opomenu da ne postoje male i velike greške i nepažnje, i da u ovoj oblasti odstupanja od profesionalnih standarda ne smije biti. Oni koji to ne shvataju nemaju šta tražiti u crnogorskom zdravstvenom sistemu.

Nažalost, nedavna dešavanja u Opštoj bolnici Bijelo Polje su pokazala da je u toj ustanovi izostala adekvatna implementacija zaštitnih mjera bezbjednosti njege majki i novorođenčadi, zbog čega je od 3. do 12. novembra petoro djece sa znacima infekcije iz tamošnjeg porodilišta upućeno na Odjeljenje Neonatologije Instituta za bolesti djece iz Kliničkog centra Crne Gore u Podgorici. Jedno dijete je preminulo. Dvije bebe su otpuštene iz Kliničkog centra Crne Gore 24. novembra. Juče je otpuštena još jedna beba, dok je zdravstveno stanje bebe koja je bila kritično, prema informacijama koje sam dobio, stabilno.

U odnosu na vaše pitanje o mjerama i aktivnostima koje su preduzete u cilju utvrđivanja uzroka, a posebno u cilju sprječavanja novih slučajeva, koristim priliku da vas informišem o sljedećem:

Po dobijanju prijave u prijemu u Klinički centar Crne Gore djece iz Bijelog Polja, zaražene novorođenskom infekcijom, direktor Centra za kontrolu i prevenciju bolesti u Institutu za javno zdravlje obavijestio je epidemiologa u Bijelom Polju, koji je istog dana u prisustvu sanitarnog inspektora obišao Ginekološko odjeljenje i Neonatološke jedinice Dječijeg odjeljenja i tom prilikom utvrdio niz nedostataka i nepravilnosti. Inspektor je 14.11. preduzeo mjere iz svoje nadležnosti, hitno podizanje nivoa higijene u čitavoj bolnici, hitno sprovođenje mjera dezinfekcije, dezinsekcije i deratizacije, vanredne sanitarne preglede svih zaposlenih na oba odjeljenja zbog neposjedovanja ovjerenih sanitarnih knjižica, zabranu dolaska na posao kompletnog osoblja Neonatologije, izricanje novčane kazne direktoru Opšte bolnice u Bijelom Polju. Istog dana je epidemiolog obavio neophodna ispitivanja, a njegovi nalazi su upućeni laboratoriji Instituta za javno zdravlje. Dan kasnije, po nalogu ministra zdravlja, stručni tim Instituta za javno zdravlje i glavni zdravstveno-sanitarni inspektor, upućeni su u Opštu bolnicu u Bijelom Polju, radi preduzimanja radnji i mjera u skladu sa njihovim ovlašćenjima. 16. novembra ministar zdrava Miodrag Radunović je sa saradnicima, takodje, obišao Opštu bolnicu u Bijelom Polju i tom prilikom, u cilju zaštite zdravlja, sprečavanja i suzbijanja zaraznih bolesti preduzeo sljedeće mjere: zabranu rada Odeljenja za Ginekologiju i akušerstvo i Odsjeka Neonatologije na dječijem odjeljenju Opšte bolnice Bijelo Polje, razrješenje dužnosti načelnika Ginekologije i akušerstva, načelnika Neonatologije i glavne sestre Ginekološko - akušerskog odjeljenja sa Neonatologijom.

U međuvremenu, kapaciteti Opšte bolnice Berane i Doma zdravlja Bijelo Polje stavljeni su na raspolaganje pacijentkinjama iz Bijelog Polja. 17. novembra, direktor Opšte bolnice Bijelo Polje podnio je ostavku Odboru direktora te ustanove, a istog dana i ministar zdravlja prof. dr Miodrag Radunović, podnio je ostavku koju sam prihvatio na sjednici Vlade, od 17. novembra 2014. godine. Zbog propusta koji su konstatovani o radu Odeljenjaza ginekologiju i akušerstva Opšte bolnice u Bijelom Polju, Ministarstvo zdravlja je iniciralo pojačan nadzor svih zdravstvenih ustanova od strane zdravstveno sanitarne inspekcije Uprave za inspekcijski nadzor, kao i analizu

angažovanosti svih komisija za kontrolu kvaliteta i komisija za intrahospitalne infekcije kao tijela zaduženih za sprovođenje kvaliteta rada i bezbjednosti u zdravstvenim ustanovama.

Dame i gospodo, ovim povodom u javnosti su pojačane polemike o ispunjenosti ili neispunjenosti predviđenih medicinskih procedura. To što smeta, vjerujem većini građana da granici odgovornosti pokušavamo vezati za ocjenu ispunjenosti procedure jer ona nije tu. Ona je vezana za granicu moralne i profesionalne odgovornosti da besprekorno pažljivim odnosom prema pacijentu, pomognemo da svako učvrsti osjećaj sigurnosti u kapacitete našeg zdravstvenog sistema a time i naše države. Tu smo, prije svega, na terenu odgovornosti za, kako sam već pomenuo, adekvatnu organizaciju sistema, autoritativno upravljanje ustanovama i predani profesionalni rad svakog medicinskog radnika. Zato neću oklijevati da, u skladu sa svojim nadležnostima, zatražim najstrožije sankcije za propuste kojih, posebno u ovom vitalnom, važnom i osjetljivom podsistemu, ne smije biti.

Poslaniče Simoviću, u važem obrazloženju ste dio pažnje posvetili ostavci ministra Radunovića. Ona je, kako ste i sami kazali, čin ne samo ljekara humaniste, nego i čovjeka visokih moralnih i profesionalnih kvaliteta i potez koji nas opominje da svakodnevno, izoštreno analiziramo vlastitu odgovornost, neposrednu ili objektivnu, kako bi doprinijeli ne samo predupređivanju teških, čak i tragičnih posljedica, nego i objektivno doprinosili afirmaciji principa odgovornog i kompetetnog društva.

Zahvaljujem na pažnji.

PREDŠEDNIK RANKO KRIVOKAPIĆ:

Hvala, predsjedniče Vlade.

Kolega Simović, nema komentar.

Idemo na Poslanički klub Socijaldemokratske partije.

Kolega Miliću, izvolite. Povreda Poslovnika.

SRĐAN MILIĆ:

Možda prije, predsjedniče Parlamenta, zaštita digniteta ovoga doma.

Dakle, danas se nalazimo u jednoj paradoksalnoj situaciji da, shodno predlogu zaključka koje sam podnio 27. decembra 2013. godine, a usvojio ovaj dom, prilikom

usvajanja Predloga zakona o budžetu za 2014. godinu, navedeno je da je u slučaju da se ostvari povećanje poreski prihod u odnosu na plan za prvih pola godine Vlada će predložiti mjere u cilju povećanja izdataka za socijalna davanja, dječije dodatke, tudju njegu i pomoć, lične invalidnine, subvencije za električnu energiju za domaćinstva sa najnižim primanjima, otpremnine za tehnološke viškove i tako dalje i tako dalje.

Iako se moje pitanje nalazi na sajtu Skupštine Crne Gore, iako je upućeno, po meni, za svakoga sa osnovnim znanjem onoga šta se radi u Vladi Crne Gore, ne za predsjednika Vlade, dovoljno vremena za njega da odgovori, potpuno realno prihvaćam činjenicu da u Poslovniku o radu Skupštine Crne Gore stoji da sam dužan to pitanje dostaviti u roku ne kraćem od 72 sata. I možda je za nekoga to pitanje vremena bitno. Čini mi se da je bitno za Vladu Crne Gore, koja je konstatovala da se oni drže onoga što se nalazi u Poslovniku o radu Skupštine Crne Gore, ali se očigledno ne drže onoga što su zaključci Skupštine Crne Gore. I potpuno je legitimno pravoda neko smatra da nekih 50 miliona evra koji su i u ovom slučaju mogli biti upotrebljene za namjene koje sam naveo ovdje, a tiču se i socijalne i zdravstvene zaštite, sakrije, da se upotrebe na način kako smo mi to predložili. Iz pijetita prema onome sve što se desilo. O svemu sam spreman da razgovaram onda kada bude ovdje na dnevnom redu tematika iz zdravstvene zaštite.

Dakle, čak mi je i nebitno kakav će biti odgovor. Realno je da Vlada Crne Gore ne poštuje Skupštinu Crne Gore. Realno je poslije ovoga svega da ću uputiti predsjedniku Vlade dopis Saveza udruženja roditelja djece i omladine sa teškoćama u razvoju "Naša inicijativa Podgorica" da iz ovih sredstava koja su ostvarena izvrši plaćanja, dopis Koordinacionog odbora povjerenica "Radoje Dakić" AD Podgorica, dopis radnika KAP-a, da bismo preskočili formalnosti i da bismo konačno počeli da radimo ono za šta smo izabrani. Neko je izabran da bude u izvršnoj vlasti, nemam nikakvih problema, neko je izabran da u ovom Parlamentu svakome kaže u lice ono što mu pripada. Nadam se da vi sa tim nemate nikakvih problema, ali ono što je bitno nemojmo se kriti iza 72 sata, pogledajmo šta smo napravili sa ljudima 25 godina. Hvala.

PREDŠEDNIK RANKO KRIVOKAPIĆ:

Kolega Miliću, hajde vi i ja da se razjasnimo pa ću dati riječ premijeru jer ste se obraćali njemu.

SRĐAN MILIĆ:

Nije neophodno.

PREDŠEDNIK RANKO KRIVOKAPIĆ:

Nije neophodno ali ste se obraćali.

SRĐAN MILIĆ:

Rekao sam da ću mu napisati, pa neka napiše odgovor.

PREDŠEDNIK RANKO KRIVOKAPIĆ:

Prvo ste rekli da Vlada poštuje Parlament jer je 72 sata ispoštovala. Znači, poštuje Parlament i Poslovnik Parlamenta. Znači, nije bilo prekršaja Poslovnika od strane Vlade. Vaše kašnjenje sam objasnio i razumljivo je, ali moramo poštovati red. Mnoge stvari se dešavaju u sudskim postupcima, zakazni žalba za smrtnu presudu, izvrši se smrtna presuda, nagledali ste se američkih filmova, u posljednjem sekundu. Znači, moramo se navići na red. Mi smo ti koji dajemo primjere. Ako mi ne možemo da damo primjer, ko će drugi. Prvo pozvani smo da dajemo primjere, znači Vlada poštuje Parlament i to je potpuno u kontradiktornosti sa onim što ste vi rekli, na kraju jer poštuje Parlament. Oko zaključaka je politička rasprava i o tome se može otvoriti rasprava, ali okopitanja red je red. Mi moramo ispoštovati ono što smo sami sebi nametnuli da bi nas drugi poštovali. Tu završavamo raspravu o redu i neredu na toj temi. Nema, zloupotrijebili ste, dao sam vam više nego što smo se dogovorili.

Predsjedniče, želite li komentar?

Hvala Vam na pomoći.

Kolega Braliću, izvolite.

IZET BRALIĆ:

Zahvaljujem, predsjedniče Skupštine.

Uvaženi predsjedniče Vlade Crne Gore gospodine Đukanoviću,

U skladu sa članom 187 Poslovnika Skupštine Crne Gore postavljam Vam sljedeće pitanje:

Koje mjere Vlada planira na obnovi i rekonstrukciji skijališta na sjeveru države, te da li je Vlada budžetom za 2015.godinu planirala sredstva za obnovu i izgradnju novih skijališta, prije svega u opštinama Rožaje, Berane, Plav u kojima je zimski turizam bio veoma razvijen do 90-ih godina i činio značajnu osnovu u razvoju tih opština?

Obrazloženje:

Već duži niz godina Vlada pokušava kroz čitavi niz mjera ublažiti regionalne razlike u razvoju, na žalost, uprkos brojnim mjerama, ovaj problem države je i danas aktuelan. Umjesto smanjenja regionalnih razlika one su se produbile i poprimile neke nove oblike. Formirane su brojne institucije, fondovi, djelovi ministarstvava sa ovim ciljem, ali konkretnih rezultata do danas nema. I dalje imamo siromaštvo, nezaposlenost i napuštanje ovih prostora. Investicioni razvojni fond, Egalizacioni fond, kao zasebne institucije, te brojna razna tijela u skoro svim ministarstvima, su se čitav niz godina bavili ovim pitanjima. Ovakav pristup da se svi pomalo bave ovim problemom očigledno ostao je bez uspjeha, uprkos nesumnjivim nastojanjima Vlade i ne malim utrošenim sredstvima.

Iz ovih razloga vas prosto pitam da li je došlo vrijeme i je li potrebno promijeniti pristup rješavanju ovog problema?

Zajedničko za Rožaje, Berane, Andrijevicu, Plav i Gusinje jeste planinski vijenac Prokletije koje se nadvio nad ovim opštinama. Ovo je još uvijek najneprohodniji i najnepristupačniji prostor na Balkanu. Plav, Gusinje i Andijevica su zatvoreno, nedovoljno ispitano i istraženo područje. Uprkos neviđenim turističkim resursima i dalje je nerazvijeno područje sa bogatstvom mješovitog stanovništva koje podjednako zahvata depopulacija. Plavsko, a posebno gusinjsko područje je pravi džep u saobraćajnom smislu. Poseban potencijal ovog kraja je hidrografsko bogatstvo sa jezerima potocima, rijekama i vrelima. Na predivnom izvorištu Lima i vazduh je drugačiji. Na jednom mjestu udahnete miris borova i šuma, borovnice, vazduh Visitora i Bistrog jezera. Više od 70 vrhova iznad 2 000 metara nalazi se na ovom području Prokletija. Loša materijalna baza turizma, uništeni hotelski kapaciteti, rasformirana skoro sva skijališta na tom području uslovia su pad turističkog prometa od 1989.godine kada smo prema podacima Monstata imali 29 800 noćenja u Opštini Rožaje inostranih turista, u Opštini Berane 22 000, u Opštini Plav 25 000 noćenja. Pitanje razvoja ovih

opština nije od juče i nije jednodimenzijalni problem, ali dokle god se ne bude odredila personalna i resorna nadležnost i odgovornost nema rješenja ovog problema.

Opštine na sjeveru treba da evidentiraju sve svoje probleme, ali ne smiju da samo one se bave ovim problemom i da se bave same sobom, niti pak da čekaju da uvijek neko drugi i podstiče na razvoj. Egalizacioni fond i investicioni razvojni fond jesu institucije koje je Vlada formirala u najboljoj namjeri i ne mali novac je utrošen. Prema mojoj evidenciji 570 miliona eura je u prethodnih sedam godina sipano kroz te fondove na sjeveru, na žalost zbog koncepta koji je na snazi nemamo danas rezultata. Usudio bih se reći i zbog neodgovornog ponašanja lokalnih samouprava koje olako stečeni novac i nezarađeni novac koji dobiju iz tih fondova olako i neodgovorno troše, neusmjeravajući ga u razvojne projekte već trošeći na viškove zapošljenih radnika u lokalnim samoupravama. Mislim da je došlo vrijeme da se jedna dobra namjera tri zadnje Vlade koje su se živo bavile ovim problemom stavi u okvir i da se konačno počnu ubirati rezultati tog silnog novca koji je išao prema opštinama.

Moguće je da će mi iz lokalnih samouprava zamjeriti čak i moji, ali mislim da Egalizacioni fond samo za Opštinu Rožaje došlo je oko 20 miliona u prethodnih sedam godina, najbliže mi je i najlakše da pomenem opštinu iz koje dolazim. U istoj situaciji su i Plav, i Andijevica, i Berane i još neke nerazvijene opštine na sjeveru. Na žalost, taj novac nije upotrijebljen u razvojne svrhe da se otvaraju nova radna mjesta, i tu prosto treba napraviti promjenu koncepta i utroška ovih sredstava.

Zahvaljujem se i očekujem Vaš odgovor.

PREDŠEDNIK RANKO KRIVOKAPIĆ:

Hvala, kolega Braliću.

Predsjedniče Vlade, izvolite.

MILO ĐUKANOVIĆ:

Poštovani poslaniče Braliću,

Strategiom razvoja turizma u Crnoj Gori do 2020. akcenat je stavljen na sjeverni region države, polazeći, između ostalog, i od Studije programa razvoja planinskog turizma u Crnoj Gori koja je urađena u saradnji sa Međunarodnim institutom za turizam iz Ljubljane. Potencirajući važnost ravnomyernog regionalnog razvoja Vlada Crne Gore

je za jedan od prioriteta odredila razvoj zimskih centara i u skladu sa tim posljednjih godina stvorila više neophodnih pretpostavki.

Prostorni plan posebne namjene za Bjelasicu i Komove za čiju je izradu Vlada izdvojila 1 050 000 eura definisao je nekoliko lokaliteta koji mogu biti glavni induktori turističkog razvoja pomenutog područja i definisao ih kao nove grinfild projekte izgradnje savremenih tržišno orjentisanih planinskih centara, ski rizorta, Žarski, Kolašin 1 600, Torine, Jelovica, Smiljača, Komovi.

Takođe, stvorene su planske pretpostavke za razvoj ski rizorta na lokacijama u Andijevici, Mojkovcu, Pljevljima, tri lokacije na Žabljaku i više lokacija na Hajli i Visitoru. Prostorni plan posebne namjene za durmitorsko područje za čiju je izradu Vlada izdvojila 950 000 eura, sa ciljem unapređenja postojećih i stvaranja uslova za razvoj novih kapaciteta je u završnoj fazi i očekuje se da prijedlog ovog plana Vlada utvrdi narednog mjeseca, nakon čega će biti poslat Skupštini na usvajanje.

Takođe, sa ciljem stvaranja uslova za razvoj potencijala Prokletija pred raspisivanjem smo javnog tendera za izradu prostornog plana posebne namjene. Procijenjena vrijednost izrade ovog plana za koja će sredstva odvojiti Vlada je oko 400 000 eura. Prostorno urbanističkim planom Opštine Plav dvije lokacije su namijenjene turističkoj valorizaciji planine Visitor i zona Murino - Velika - Čakor. Tržišnom i demografskom projekcijom kroz prostorno urbanistički plan Plav predviđeno je da investicije u nove smještajne kapacitete iznose oko 103 miliona eura, 68 miliona za izgradnju novih smještajnih kapaciteta, 15 miliona za izgradnju i uređenja skijališta, 10 miliona u realizaciji raznih turističkih programa i 10 miliona za marketing i kadrove.

Intenzivne aktivnosti na razvoju potencijala regiona Bjelasica i Komova otpočele su raspisivanjem tendera za valorizaciju lokaliteta Kolašin 1 600 sa rokom za dostavu tenderske dokumentacije do 30.januara 2015.godine. Ovaj lokalitet je definisan kao odgovarajući za izgradnju ski centra, a ukupna vrijednost smještajnih kapaciteta naselja, bez žičare i prateće skijaške infrastrukture, procijenjena je na cirka 70 miliona eura. Lokalitet Smiljača u Bijelom Polju definisan je, takođe, kao prioritetan i odgovarajući za izgradnju ski centra. Na skijalištu je predviđena izgradnja tri žičare skijaških staza i dva vještačka jezera, ukupno procijenjene vrijednosti smještajnih kapaciteta, bez žičare i prateće skijaške infrastrukture, oko 47 miliona eura.

Za valorizaciju ovih prostora, pored planskih, neophodno je stvoriti i infrastrukturne pretpostavke. Kao infrastrukturni prioritet za kvalitetnu valorizaciju prostora Bjelasice izdvaja se rekonstrukcija puta od Berana do Kolašina. Radovi na rekonstrukciji dionice od Berana do Lubnice u dužini od 10 kilometara sa ugovorenom vrijednošću 4 895 000 eura su u toku i očekujemo njihov završetak u prvoj polovini naredne godine. Nakon toga uslijediće rekonstrukcija drugog dijela puta od Lubnica do Jezerina. Dionica ukupne dužine od cirka 15 kilometara i na njoj se nalazi tunel dužine 2,9 kilometara na lokalitetu Klisura. Procjena vrijednost radova na rekonstrukciji i izgradnji ove dionice je cirka 25 miliona eura. Ovaj projekat finansirat će se iz sredstava kredita Evropske banke za obnovu i razvoj, čija je prva tranša u iznosu od pet miliona eura potpisana u 2013. godini, već će druga tranša u iznosu od 20 miliona biti potpisana po završetku projektne dokumentacije. Investicioni elaborati koje je pripremio Ministarstvo održivog razvoja i turizma u saradnji sa Direkcijom javnih radova, za pomenuta dva lokaliteta na Bjelasici, pokazuju da je neophodno izdvojiti cirka 40 miliona eura za realizaciju ostalih infrastrukturnih pretpostavki, kao i žičare i prateće skijaške infrastrukture. Imajući u vidu da se radi o značajnim sredstvima, namjera Vlade Crne Gore je da ih u periodu od 2015. - 2019. godine predvidi i izdvoji iz kapitalnog budžeta i na taj način učini ova dva lokaliteta privlačnijim za potencijalne investitore. U toku su opsežne aktivnosti, a dinamika i vrsta radova biće precizirani kapitalnim budžetima u periodu 2015-2019. godina. Prijedlogom kapitalnog budžeta za 2015. određena su sredstva za unapređenje turističke ponude na sjeveru u iznosu od 8,1 milion eura.

Takođe, uzimajući u obzir nesumnjiv potencijal kao i tradiciju regionalnog skijališta Savin kuk, Vlada Crne Gore intenzivirala je aktivnosti na valorizaciji ovog lokaliteta, kojim upravlja Investiciono razvojni fond i donijela odluku da do pronalaska strateškog partnera uloži dodatna sredstva u radove na poboljšanje skijaške infrastrukture. Kapitalnim budžetom za 2014. godinu, opredijeljena su sredstva u ukupnom iznosu od 800.000 eura za navedene aktivnosti. Očekuje se da će radovi na skijalištu biti realizovani do početka zimske turističke sezone 2014 - 2015. godina i da će skijalište Savin kuk biti stavljen u funkciju u punom kapacitetu. Pored toga, Investiciono razvojni fond je opredijelio sredstva u iznosu od tri miliona eura za dalje unapređenje ovog skijališta. U cilju diverzifikacije turističke ponude, rasta

zaposlenosti i kreiranja benefita za lokalnu zajednicu Ministarstvo održivog razvoja i turizma je u sezoni 2012 - 2013.godina sa opština Bijelo Polje, Berane i Andrijevića, uz podršku Opštine Budva, potpisalo memorandum o saradnji za stavljanje u funkciju Ski centra Lokve. Ukoliko bude inicijative i ove godine, očekuje se da će skijalište Lokve biti dato u zakup i stavljeno u funkciju i u narednoj sezoni. Početkom 2014.godine, sredstvima iz Budžeta Ministarstvo održivog razvoja i turizma, nabavljeni su bebi Ski liftovi za Opštine Mojkovac i Bijelo Polje. Svjesni činjenice da su za razvoj postojećih i budućih skijališta neophodni odgovarajući hotelski kapaciteti Vlada Crne Gore pažljivo razmatra mogućnost vraćanja u funkciju postojećih kapaciteta na sjeveru, koji nažalost trenutno ne rade. U Beranama su to Hotel "Berane" i Hotel "Lokve" u Plavu Hotel "Plavsko jezero" u Rožajama Hotel "Rožaje" i motel "Turjak". Važno je napomenuti da u cilju podrške ski centrima Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o akcizama definiše da kupci mineralnih ulja koja se koriste za upotrebu mehanizacije koja služi za održavanje ski staza i parkinga na skijalištima, imaju pravo na povraćaj cjelokupne akcize. Predlogom tekuće budžetske rezerve za 2015.godinu, planirano je i pola miliona eura, kao podsticaj novom zapošljavanju na sjeveru u formi subvencija.

Na kraju, bitno je ukazati i na potrebu za inicijativnošću za predstavnika opština sjevernog regiona, koja će se prije svega ogledati kroz dostavljanje detaljnih analiza i projektne dokumentacije. Takvih ideja u prethodnom periodu nije bilo dovoljno. Sve kvalitetno pripremljene inicijative, spremni smo da razmotrimo i zavisno od kvaliteta dokumentacije i rezultata provjere tržišne održivosti podržimo na odgovarajući način.

Zahvaljujem.

PREDŠEDNIK RANKO KRIVOKAPIĆ:

Hvala, predsjedniče Vlade.

Želite komentar?Hvala vam.

Kolega Darko Pajović u ime Kluba poslanika Pozitivne Crne Gore.

DARKO PAJOVIĆ:

Predsjedniče Parlamenta, predsjedniče Vlade, članovi Vlade, poštovani građani.

Dakle, ilije premijer danas izuzetno konkretan u odgovorima ili smo mi možda poslanici koncipirali takva pitanja. U svakom slučaju ja ću se, shodno vašoj sugestiji, potruditi da budem i ja dosta konkretan i nadati se da ću možda dobiti vrlo konkretan odgovor, kao što su dobile moje uvažene kolege prije mene.

Predsjedniče Vlade, ja bih počeo sa prethodnim premijerskim satom gdje ste mi kazali za ovom govornicom da ćete se potruditi da dobijete određene informacije od konkretno Uprave za sprečavanje pranja novca, kako biste provjerili da li je u slučajeva vraćanja kredita, bezbjednosno interesantnih osoba bilo sve u redu. Ja bih vas molio, s obzirom da sam dobio Vaš odgovor u pisanom obliku i generalno on sadrži ono što ste rekli za ovom govornicom, kao i nanovo izrečenu tezu da vama nije poznato da je država ili bilo koji državni organ davala pozajmice ili kredite ili tako nešto bezbjednosno interesantnim osobama, ali svakako ako posjedujemo informaciju, jer je prošlo nekih mjesec dana, ja bih vam bio jako zahvalan ukoliko bih mogao dobiti od vas nazovimo to kao dopunski odgovor, jer vjerujem da je to takođe, da smo ostali dužni građanima sa prethodnog Premijerskog sata.

Kada je u pitanju današnje pitanje, ono se bavi korupcijom i korupcijom na visokom nivou. Tema koja je vjerujem poznata svim u Crnoj Gori. Ja bih napravio jednu kratku retrospektivu, a to je da često baratamo sa akcionim planovima, često baratamo sa antikoruptivnim okvirima, neophodnosti, potrebi jačanja državnih institucija kako bi se smanjivao procenat korupcije koji postoji u crnogorskom društvu. Isto tako smo svjedoci vrlo oštre retorike Evropske komisije, pogotovo u posljednjem izvještaju u kojem se jasno navode, pa ja bih rekao, vrlo teške kvalifikacije, naravno ne želeći da spočitam bilo što što zapravo nije. Razumjećete, da ukoliko se konstatuje da u slučajevima da na visokom nivou nijesu donijete konačno oslobađajuće presude, ako presude konkretno u slučaju Zavala koje se navodi kao jedan od primjera korupcije na visokom nivou, takođe nijesu donijete konačne presude, ako imamo takođe i detalj, a to je da je iz kompletne afere Snimak koje podjsetiću Vrhovni državni tužilac tadašnji okarakterisao, nakon 24 sata da nema apsolutno nikakvih elemenata krivičnog djela, a nakon toga opet došlo do suđenja radnicima Centra za socijalni rad u Pljevljima. Takođe se konstatuje da imamo jednu presudu koja je šest mjeseci uslovno. Međutim, ono što je takođe jako zabrinjavajuće za nas u Pozitivnoj Crnoj Gori jeste da Evropska komisija konstatuje da nemamo ni finansijske istrage, ni instrumenti oduzimanja i

zapljene imovine, ne koriste se sistematski, ni u jednom slučaju korupcije nije naložena zapljena imovine. Takođe, organi za sprovođenje zakona ne zauzimaju proaktivan stav, prema ispitivanju navoda o korupciji, naročito onih koji uključuju visoke funkcionere. Zbog toga sam rekao da je ovo jako oštra retorika i čini mi se kao nikad do sada Evropska komisija nas je upozorila na neophodnost agilnije borbe protiv korupcije. Ono što mi u Pozitivnoj Crnoj Gori vidimo, vidimo da je Vlada ta koja je odgovorna za sprovođenje zakona. Naime, ne samo mi već to joj generalno daje Ustav i čini mi se, predsjedniče Vlade, da ne postoji jasna politička volja. Računicu koju smo izveli, bila ona pogrešna za vas bila ona ispravna za nas, jeste maltene u mnogim primjerima, konkretnim primjerima, ja bih vam naveo samo neke. Dakle, ukoliko imamo kašnjenja u sprovođenju akcionih planova iz poglavlja 23, ukoliko kasnimo sa zakonima iz takozvanog anti-koruptivnog seta, a onda i kad dođu ti zakoni na dnevni red, svjedoci smo da vrlo često se pokušavaju izbjegavati one odredbe koje generalno treba da koriste nama kao crnogorskom društvu da suzbijemo ili smanjimo tu pojavu.

Dakle, konkretno govorim, naprimjer o Agenciji za sprečavanje korupcije u kojoj se Vlada dobro potrudila da određene stavke, kao što je profesionalizacija, prije svega, mislim na Savjet agencije koji će generalno biti jedno volontersko tijelo, gdje očekujemo, da nam se ljudi za primanja od 360 eura bave nadzorom i savjetovanjem državnih organa. Ja konkretno mislim, da to nije realno. Kao isto tako, što mislim da nije dobro, da u tom zakonu ne postoje odredbe krivične odredbe, koje bi vrlo jasno sankcionisale imovine, odnosno bogaćenje onih koji ne znaju da objasne njihovo porijeklo.

Dakle, na tim konkretno primjerima apsolutno se vidi, vrlo jasno, da Država Crna Gora, ili tačnije rečeno vlast u Crnoj Gori ne želi da se u potpunosti uhvati u koštac sa onim što nije dobro. I da nebi bilo neke zabune, mi ne pripadamo ljudima koje traže lov na vještice, i onako jako su srećni, ukoliko jedan, dva, tri, pet ili deset funkcionera ode u zatvor. Ne. Mi problem korupcije prije svega vidimo kao važnu kariku u ekonomskom razvoju Crne Gore. Nas ona prevashodno i dominantno zanima iz tog aspekta. Mi u tome, recimo, vidimo problem nepostojanja ili jako malog broja investitora koji dolaze iz zemalja zapadne Evrope i Sjedinjenih Američkih Država. I smatramo, tražimo, hoćemo da vidimo Crnu Goru koja daje vrlo jasne signale u borbi protiv korupcije, Crnu Goru koja, zahvaljujući upravo tim i takvim načinom razmišljanja, ima daleko veće

ekonomske prilive, odnosno ekonomske investicije onih investitora od kojih svakako možemo učiti i u kasnijoj fazi ono što je, takođe, naša crnogorska budućnost, a to su evropski standardi i standardi razvijenih zemalja. S obzirom da sam prekoračio vrijeme, u nastavku ću.

PREDŠEDNIK RANKO KRIVOKAPIĆ:

S obzirom da ste jedini iz opozicije, onda i nijeste mnogo. Hvala vam.

Izvolite, predsjedniče Vlade.

MILO ĐUKANOVIĆ:

Poštovani gospodine Pajoviću, ne bih se mogao složiti sa ocjenom sadržanom u vašem pitanju. Posebno se ne bih mogao složiti sa ocjenom sadržanom u obrazloženju koje sam čuo danas, sa ocjenom da nedostaje politička volja za rješavanje ovog evidentno prisutnog društvenog problema. Naprotiv, podsjetio bih na nešto što sam više puta govorio u ovakvim ili sličnim prilikama, da je upravo nesporna politička volja, rekao bih, većeg dijela našeg društva, a posebno onih koji su i neposredno preuzeli odgovornost za ostvarivanje državnih interesa kakva je Vlada i Parlament, dakle da je ta nesporna politička volja dovela do ovog napretka koji je evidentan i koji nam je priznat ne samo od strane domaće nego i međunarodne javnosti. U ovih osam godina, Crna Gora je došla do vrata NATO-a i došla do pozicije zemlje koja predvodi proces evropske integracije i proces pregovora sa Evropskom unijom. Do te pozicije se ne dolazi bez političke volje i ne samo nje, bez rezultata u implementaciji te političke volje na planu društvenih reformi.

Da bi dali objektivnu sliku ostvarenog u državnoj politici Crne Gore u ovoj oblasti, moramo poznavati tehnologiju procesa stvaranja svih pretpostavki za ostvarivanje rezultata koji će biti na nivou očekivanja domaće javnosti i naših važnih međunarodnih partnera. Ocjena Evropske komisije da Crna Gora nastavlja da na zadovoljavajućem nivou ispunjava političke kriterijume, ostvaruje dodatni napredak u uspostavljanju funkcionalne tržišne ekonomije, uz jačanje sposobnosti preuzimanja obaveza koje proizilaze iz budućeg članstva, konstanta je koja se ponavlja u svim dosadašnjim izvještajima o napretku.

Vi ste pročitali i jedan dio ocjena iz Progress reporta. Ne ulazim u autentičnost, ubijeden sam da ste to tačno pročitali. Ali, nije mi namjera da polemišem ni sa jednom ocjenom, ni pozitivnom ni negativnom, nego samo da podsjetim na nešto o čemu smo govorili u odgovoru na vaše prethodno pitanje na prethodnom Premijerskom satu. Tada sam kazao da je više od 40 miliona eura vrijedne imovine oduzeto u Crnoj Gori, privremeno, naravno, dakle do konačnosti sudske presude, znači oduzeto, njome ne raspolaže onaj ko je predmet sudskog gonjenja.

Drugo, takođe, ne stoji ni ocjena da nema finansijskih istraga, jer u više predmeta koji se danas nalaze u pravosuđu su otvorene finansijske istrage. Dakle, prosto samo zbog činjenične preciznosti, ništa dalje od toga. Preporuke Evropske komisije koje dobijamo kroz neposrednu komunikaciju i objektivne partnerske dokumente dragocjene su kako bi unaprijedili kvalitet onoga što radimo. Podsjetiću vas da smo u cilju jačanja vladavine prava i efikasnosti nacionalnog pravosudnog sistema, unapređenjem nivoa profesionalnosti i nezavisnosti sudija i tužilaca, uvažavajući i preporuke naših evropskih partnera, neposredno nakon usvajanja ustavnih amandmana, na osnovu predloga koje je Vlada pripremila i izuzetno kratkom roku, u Skupštini tokom septembra 2013. godine usvojili izmjene više zakona iz oblasti pravosuđa. Time su stvorene pretpostavke za pokretanje procedure izbora ključnih nosilaca ustavno sudskih, pravosudnih i tužilačkih funkcija. Skupština je u decembru 2013. godine izabrala sudije Ustavnog suda, Izbor i imenovanje reformisanog Tužilačkog i Sudskog savjeta završen je u februaru, odnosno u junu 2014. godine. Predsjednica Vrhovnog suda izabrana je u julu 2014. godine. Konačno, u oktobru 2014. godine Skupština je izabrala i vrhovnog državnog tužioca. Njegov izbor ima poseban značaj za efikasan tretman problema na koji ukazujete u vašem pitanju.

Druga faza procesa snaženja nezavisnosti pravosuđa kao ključne pretpostavke u vladavini prava, obuhvata donošenje novih zakona u oblasti organizacije pravosuđa kojim se ostvaruje dalja implementacija preporuka i evropskih standarda u ovoj oblasti. Nacrt zakona o sudovima, Zakona o pravima i dužnostima sudija i Sudskom savjetu i Zakona o državnom tužilaštvu pripremljeni su od strane radnih grupa, u čijem radu su, pored predstavnika Ministarstva pravde, puni doprinos dali i predstavnici Sudskog i Tužilačkog savjeta, Vrhovnog suda i Vrhovnog državnog tužilaštva. Nakon održane javne rasprave i dobijanja komentara eksperata Evropske komisije, zakoni su

prosljeđeni Venecijanskoj komisiji. Po dobijanju njenog mišljenja, Vlada će predloge zakona u najkraćem roku uputiti Parlamentu.

Inače, Crna Gora je već u prethodnom periodu ostvarila značajan napredak u usklađivanju nacionalnog zakonodavstva sa međunarodnim standardima u oblasti borbe protiv korupcije i organizovanog kriminala. Prije svega, njihovim uvođenjem u Krivični zakonik i Zakonik o krivičnom postupku. Kroz realizaciju ciljeva utvrđenih strategijom reforme pravosuđa 2014-2018. i Akcionim planom za pregovaračko poglavlje 23, uočena je potreba za formiranjem posebnog tužilaštva u okviru tužilačke organizacije koja bi se bavilo predmetima korupcije i organizovanog kriminala, zato se pristupilo izradi Zakona o specijalnom državnom tužilaštvu. U cilju specijalizacije i efikasnijeg postupanja pravosudnih organa u ovoj oblasti, formiraće se i specijalizovano odjeljenje u okviru Višeg suda u Podgorici, u čijoj nadležnosti će biti ova krivična djela. Očekujem da bi do kraja ovog mjeseca, dakle nakon što ovih dana dobijemo očekivano mišljenje Venecijanske komisije, već početkom decembra mogli u parlamentu imati Predlog zakona o specijalnom tužilaštvu i, vjerujem, uz efikasnu proceduru i kooperativnost parlamenta do kraja godine imati usvojen i taj zakon.

Jasno je da samo usvajanje zakona ne proizvodi rezultate. Svjesni smo da ključ uspjeha u borbi protiv korupcije i kriminala leži u sposobnom, obučenom i motivisanom kadru. Kako bi kvalitetno odgovorili izazovima na ovom planu, neophodno je, nakon donošenja zakona, u najkraćem roku kadrovski osposobiti specijalno tužilaštvo, uz obezbjeđenje adekvatnih prostornih i tehničkih kapaciteta, uvođenjem informacionog sistema koje će omogućiti pristup relevantnim bazama podataka, formiranje specijalnog policijskog odsjeka koje će biti primarno nadležno za sprječavanje i otkrivanje krivičnih djela korupcije i organizovanog kriminala i koje će postupati po nalogu specijalnog državnog tužilaštva, kao i rad na osposobljavanju i stručnom specijalističkom usavršavanju zaposlenih u državnim institucijama i agencijama koje će u saradnji sa specijalnim tužilaštvom biti nosioci aktivnosti nad sprovođenjem zakona.

Uporedo sa normativnim aktivnostima u oblasti organizacije pravosuđa u skladu sa Akcionim planom za poglavlje 23, Nacionalnim akcionim planom za sprječavanje strategije za borbu protiv korupcije, u cilju daljeg usaglašavanja sa upućenim preporukama i primjerima najbolje prakse, u 2014. godini uloženi su dalji naponi na izradi i unapređenju više antikorupcijskih zakona. Vlada je 6. novembra ove godine

utvrdila Predlog zakona o sprječavanju korupcije kojim će se skoncentrisati nadležnosti postojećih institucija decentralizovanog antikorupcijskog okvira u vršenju kontrole finansiranja političkih partija, izbornih kampanja, zaokružiti normativno i funkcionalno postojeći koncept zaštite zviždača. Početak primjene zakona predviđa se 1.januara 2016. godine. Na istoj sjednici Vlada je utvrdila i Predlog zakona o izmjenama i dopunama Zakona o sprječavanju sukoba interesa kojim je proširen krug lica dužnih da prijavljuju imovinu, kao i unaprijeđene odredbe koje se odnose na efikasnije sprovođenje pravila o sukobu interesa uključujući i pravila o nespojivosti funkcija, ograničenje po prestanku javne funkcije. Zakon će se primjenjivati do početka primjene Zakona o sprječavanju korupcije.

Podsjetiću da su u prethodnom periodu Skupštini upućeni i predlozi zakona o lobiranju, Zakona o upravnom postupku i Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o javnim nabavkama, čija će implementacija doprinijeti realizaciji kako preventivnih, tako i represivnih mjera u borbi protiv korupcije. Takođe, u oblasti izbornog zakonodavstva, odredbe Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o finansiranju političkih partija donijete u februaru 2014.godine, bez međustranačkog konsenzusa, Ustavni sud je ocijenio nesaglasnim sa Ustavom i one su prestale da važe. Vlada je svjesna važnosti dobijanja kvalitetnog propisa u ovoj oblasti, djelovala proaktivno. Dana 18. septembra 2014. godine Radnoj grupi Skupštine Crne Gore dostavljena je radna verzija Zakona o finansiranju političkih subjekata i izbornih kampanja, koji je pripremio kabinet potpredsjednika Vlade za politički sistem, kao osnova za dalji rad na pripremi Predloga zakona kako bi isti bio donesen do 15. decembra 2014. godine.

Gospodine Pajoviću, za dalji napredak na planu borbe protiv korupcije neophodna su nam zakonska rješenja utemeljena na pozitivnoj međunarodnoj praksi, snažne institucije, profesionalan i osposobljen kadar i funkcionalna saradnja među institucijama. Na stvaranju svake od ovih pretpostavki Vlada posvećeno radi. Na tom poslu, dobrodošla nam je podrška svih segmenata crnogorskog društva. Kako sam kazao, više predloga propisa od izuzetnog značaja za dalje rezultate u oblasti borbe protiv korupcije je u skupštinskoj proceduri ili će se u njoj naći narednih dana. Dakle, u prilici smo svi da damo puni i konstruktivni doprinos njihovom kvalitetu. Vjerujem da ćete se kao predstavnici ovog doma sa punom odgovornošću odnijeti prema ponuđenim rješenjima. Uvjeravam vas da će Vlada sveobuhvatnom aktivnošću dati

snažan doprinos i u narednom periodu kako bi se na temelju zakona, čije donošenje slijedi u narednim danima stvorili uslove za dalji iskorak, kada su u pitanju budući rezultati u ovoj oblasti.

I na kraju. Vjerujem da je razmatranje i usvajanje Izvještaja o radu državnog tužilaštva i sudske vlasti u Parlamentu, ipak prilika da se sa najvišim predstavnicima tog dijela državne vlasti obavi razmjena mišljenja outemeljenosti dijela ocjena sadržanim u vašem pitanju i obrazloženju. Ja znam da ovaj opširni odgovor možda pati od mogućeg prigovora da sam previše pažnje posvetio unapređenju zakonodavnog okvira, ali sam na početku ukazao da ovo jeste proces, ovo jeste jedna pravno politička tehnologija koja mora time početi. Mi smo se u ovih godinu dana bavili inoviranjem zakonodavnog okvira i izborom najviših funkcionera sudske i tužilaške vlasti koji treba da nam obezbijede u našoj namjeri da efikasnim radom tih institucija obezbijedimo efikasniju borbu protiv organizovanog kriminala i korupcije. Dakle, možemo suditi o tome da li je Vlada svoj dio posla obavila dobro, ali u onom dijelu u kojem izričete ocjene o nekvalitetnom ili nedovoljno efikasnom ili možda nedovoljno nezavisnom radu tužilaštva i sudova, mislim da ipak Vlada nije prava adresa i da treba iskoristiti priliku da se prilikom podnošenja izvještaja pred ovim Parlamentom otvori razgovor sa najvišim sudskim i tužilaškim funkconerima u ovoj državi. Zahvaljujem na pažnji.

PREDŠEDNIK RANKO KRIVOKAPIĆ:

Hvala vam. Izgleda da ćete vi i kolega Pajović podijeliti zajedno vrijeme Demokratskog fronta. Imaćete više vremena, jer je premijer iskoristio malo više vremena.Izvolite.

DARKO PAJOVIĆ:

Neće kolega Pajović uzeti ništa što ne pripada Pozitivnoj Crnoj Gori. Hvala, predsjedniče.

Nijesam dobio odgovor, predsjedniče Vlade,na prvo postavljeno pitanje. Preciznosti radi nijesam rekao da ne postoje finansijske istrage već je Evropska komisija konstatovala:"Ni finansijske istrage ni instrujenti oduzimanje i zaplene imovine se ne koriste sistematski, niti u jednom slučaju korupcije nije naložena zaplena

imovine". a ono što sam rekao da bi trebalo zabrinuti državne organe i vas koji se nalazite na vrhu te piramide, da organi za sprovođenje zakona ne zauzimaju proaktivan stav prema ispitivanju navoda o korupciji, naročito onih koji uključuju visoke funkcionere.

U vašem odgovoru gdje ste nabrojali sve ono što su učinci Vlade na ovom polju, generalno ja nemam tome ništa da dodam kada je u pitanju papir, dokumenta, ali ono što imam namjeru da insistiram jeste na mojem pitanju. Moje pitanje je bilo vrlo jasno. Zašto nemamo boljih rezultata na polju borbe protiv korupcije, sa posebnim osvrtom na korupciju na visokom nivou? To je bilo konkretno moje pitanje. Ukoliko bih tumačio vaš odgovor tim da nam je potreban prevashodno zakonodavni okvir da bi se borili protiv korupcije, onda bih ja kao poslanik mogao da zaključim da prethodne 25 godina mi za vrijeme, upravo vladavine Demokratske partije socijalista se praktično nijesmo ni borili protiv korupcije. Dakle, ja ne mislim da je sve u zakonodavnom okvir, mislim da je mnogo toga u političkoj volji. Nemam nikakvu dilemu da postoji politička volja da se pišu akcioni planovi, da se pišu dokumenta, da se vode javne rasprave. U vašem odgovoru mnogo toga posvetili Skupštini Crne Gore, ali ja bih fokus prebacio na polje za koje ste konkretno odgovorni vi, a to je sprovođenje zakona iz ovih oblasti. Mi nemamo sprovođenje zakona iz ovih oblasti. Postojeći zakoni se ne sprovode. Nijesam ni jednim svojim gestom kazao da je naše tužilaštvo nekompetentno, neprofesionalno, sporo ili nije sporo. Ono je nezavisna institucija, treća ili prva, je li, grana vlasti kako je ko doživljava. Ono što jeste moj fokus i ono što insistiram i da dobijem odgovor - zašto se postojeći zakoni ne primjenjuju? Zašto nemamo jednostavno presuda iz oblasti korupcije, posebno iz oblasti korupcije na visokom nivou? To je nešto što očigledno ne tangira samo opozicione poslanike, to je nešto što tangira i tarži jednostavno rezultat i Evropska komisija, na kraju to je i tražio naš uvaženi gost koji je stajao pored vas na Press konferenciji gdje vas je dodatno podsjetio da je za dolazak investitora neophodna dominantno vladavina prava. Kao što je takođe konstatovao da u Evropskoj komisiji su posvećeni borbi protiv korupcije na visokom nivou, unutar same Evropske unije, ali mi to nemamo. Oni imaju rezultata, mi ih nemamo, predsjedniče Vlade. I to je ono što treba da zabrine čini mi se cijelu crnogorsko društvo. Da li je ovo zlorado? Ne, ali ih nema. I moje je pitanje zašto ih nema? I ako ćemo čekati zakonodavni okvir, ako ćemo čekati trening, ako ćemo čekati sve ovo o čemu ste vi govorili, predsjedniče Vlade,

proći će još mnogo i mnogo godina, a nama je korupcija tu prisutna. Da li u većoj ili manjoj mjeri, ja ne govorim o tome, govorim o sistemskom pristupu. Vjerovatno znate da je u našem društvu maltene odomaćena stvar korupcija, od šalterskog službenika pa nagore. Nikoga unaprijed ne optužujem, ali sistemski ona postoji u potpunom našem društvu, i to je ono što je problem. Ja nijesam čuo nijedan jak signal, najiskrenije, za ovih dvije godine bavljenja politikom, ako hoćete i ranije, iz Vlade da se ne isplati baviti korupcijom. Kad kažem jak signal ne mislim na akcione planove, ne mislim na političke izjave, mislim na jak signal koji su vaše kolege u regonu uputile ne jake, nego prejake signale svojoj javnosti. Istragama o finansijskim malverzacijama tokom privatizacija, nakon toga su postojale zaplena imovine, nakon toga su, na kraju krajeva, i ljudi koji su do juče bili uspješni biznismeni završili u zatvoru pod vrlo teškim optužbama. Toga kod nas nema. Ponavljam. Ne tražimo lov na vještice, ali je nemoguće da jedino u Crnoj Gori od svih evropskih zemalja apsolutno nemamo rezultata na tom polju koje imaju zemlje koje su sa daleko manjim stupnjem ekonomskog razvoja.

U Crnoj Gori ne postoji sistem koji bi se borio protiv korupcije. Ja tvrdim da ne postoji jasna politička volja, jer da postoji postojeći zakoni daju dovoljan okvir da se naprave rezultati na ovom polju, da najzad i mi imamo one investitore koji imaju i ostale zemlje u kojima je prepoznata vladavina prava. Ne tugujem, naravno i ne lamentiram nad tim što imamo neke druge investitore, ali vjerujem da bi svi, uključujući i vas iz Vlade, uključujući i svakog građanina Crne Gore, bili i te kako zadovoljni kada bi nam neko donio neke standarde Evropske unije ili standarde Sjedinjenih Američkih Država. Mi, očigledno zbog nemanja rezultata na ovom polju koje se uglavnom doživljava politikantski, nekoga preuveličava, nekoga, naravno, minimalizuje, uvijek je istina negdje na sredini. Hajmo da budemo realni, a čini mi se da Izvještaj Evroske komisije jako realan. Jako iskren, jako opominjući. I ja konkretno ne vidim napretke na tom polju, kako bismo naredni neki izvještaj mogli da očekujemo u boljem svijetu. Sve ovo što ste pomenuli, sami ste svjedoci da ste govorili o periodu implementacije 2016. pa na dalje. To znači da trebamo da čekamo još godiu dana da bi počeli da se borimo protiv korupcije. Naš predlog je da to uradimo odmah.

Postojeći zakonodavni okvir daje dovoljno prostora, ukoliko postoji političke volje, želje i htjenja. Ja je ne vidim, a volio bih da me snagom argumenata, brojem presuda, zaplenom oduzete imovine demantujete da bi mi jednostavno moje

razmišljanje u potpunosti predstavili kao nešto što nije istinito. Na žalost, ono što je fakat i što je činjenica je da nemamo konkretnih i opipljivih rezultata.

Molim vas da mi date odgovor na moje pitanje, sa prethodnog Premijerskog sata i volio bih, takođe ako bih mogao od vas da dobijem političku ocjenu zašto nema većih rezultata, to je navedeno u mojem pitanju u borbi protiv korupcije, sa posebnim osvrtom korupcije na visokom nivou? To je bila suština mojeg pitanja i zbog toga bih zamolio za što konkretniji odgovor. Hvala.

PREDŠEDNIK RANKO KRIVOKAPIĆ:

Hvala vam.

Predšedniče Vlade, izvolite.

MILO ĐUKANOVIĆ:

Naravno, jedna rečenica dopune odgovora na prethodno pitanje ili pitanje sa prethodnog Premijerskog sata.

Očekujem konkretan odgovor iz Uprave za sprečavanje novca i finansiranje terorizma i bez vezivanja toga za Premijerski sat, čim dobijem taj odgovor i čim ga Vlada verifikuje, Parlament će ga dobiti i vi ćete ga dobiti, tako da želim samo da potvrdim da nema nikakve dileme da je taj zadatak dat i da ćete odgovor na to pitanje dobiti.

Što se tiče vašeg današnjeg pitanja, već sam vam kazao da ne dijelim vašu ocjenu da nema rezultata i da nedostaje politička volja, već sam kazao da mislim da je politička volja potpuno neupitna, a takođe mislim da postoji i određeni rezultatina koje se možemo pozvati u formi konkretnih sudskih presuda. Dakle, mi kao da zaboravljamo da je ovdje bilo suđenja određenim predstavnicima vlasti, određenim ljudima koji obavljaju visoke javne dužnosti u našem društvu, da je bilo suđenja kojim su prvostepene presude već potvrđivane, tako da ne mogu da se složim sa ocjenom da tu nema dovoljno rezultata i da nema jasno deklarisanu političku volju, te da se zbog izostanka političke volje vodi neka selektivna politika, suđenje i presuđivanja na planu korupcije i kriminala.

Drugo, sa čim se ja ne slažem kada ste Vi u pitanju je da uopšte govorimo o temi korupcije na visokom nivou, bez obzira što to je sadržano u dokumentima

međunarodnih organizacija. Mislim da mi možemo da govorimo o korupciji kao takvoj, ima li je ili nema, i borimo se protiv nje ili ne. Za mene, moram da vam kažem, nema razlike kada je u pitanju postupanje državnih organa u odnosu na nosioca korupcije šta god da on radi. Ko mi pokaže da je bezopasno i samim tim bespotrebno osjenčeno pažnjom države obavljanje koruptivnih aktivnosti na nekom nižem nivou, ja mislim da taj ozbiljno griješi. Znači, mislim da je centralno pitanje, da li imamo korupciju u ovom društvu i da li smo postavili dobar zakonodavni, institucionalni okvir da se sa tim problemom suočimo. Jesmo li ili ne, ne znam. Ali, o tome treba da razgovaramo u ovakvim prilikama, jer mislim da je to tema za razgovor na relaciji Parlament-Vlada.

Takođe, ne slažem se i sa, da kažem, jednom ocjenom koja se provlači u ocjenama međunarodnih organizacija, kao i dijela domaće javnosti. Mi ne znamo da li ima korupcije na visokom nivou, ali je borba protiv nje nedovoljna. Znate na šta me topodjeća, da se našalimo malo zajedno. Negdje 2001.godine dan nakon što se dogodio onaj teroristički napad na Njujork, pojavio se Nenad Čanak u javnosti i kazao da se oštro protivi davanju azila Osami bin Ladenu od strane Vojislava Koštunice. Izazvao je apsolutnu konfuziju na domaćoj i međunarodnoj političkoj sceni, nakon što su ga pitali otkud to, odgovorio je- na znam ja da li će on da da azil, ali postoji realna opasnost pa zbog toga ja na vrijeme upozoravam.

Dakle, dajte da zaista objektiviziramo ovaj problem i da ne pravimo galamu koja definitivno više šteti nacionalnim interesima Crne Gore za koje smo svi odgovorni, nego li što pomaže, po mom dubokom uvjerenju. Ne pomaže nam ni prećutkivanje korupcije, i zato sam apsolutno spreman da se uhvatimo u koštac sa tim problemom zajedno. Ali, kada govorimo o korupciji, o korupciji na visokom nivou, mislim da jedino pomaže konkretna priča. Bez toga, znate, priča o nečemu što bi moglo biti, možda jeste, a možda i nije, se rekao bih, upravo tako percipira u dijelu domaće i međunarodne javnosti. Po mom dubokom uvjerenju ne doprinosi ostvarivanju ciljeva državne politike i nacionalnim interesima. I vraćam se onome što sam već kazao u dopuni odgovora na vaše pitanje.

Ja mislim da mi treba ovdje da razgovaramo o onom aspektu ovog problema za koji smo mi nadležni. Znači, vi pitate, šta je Vlada uradila na rješavanju ovog problema? Pokušao sam da vam odgovorim.

Podsjećam takođe, Parlament je izabrao Tužilački savjet. Parlament je izabrao Vrhovnog državnog tužioca. Parlament je izabrao Sudski savjet, a Sudski savjet je izabrao predsjednicu Vrhovnog suda. Dakle, nigdje u toj proceduri nema Vlade.

Dakle, ono o čemu treba mene da pitate, da li smo dobro postavili zakonodavni okvir, i o tome treba naravno zajedno da razgovaramo, jer Parlament je uvijek u mogućnosti da popravi taj zakonodavni okvir ako je Vlada loše predložila. Ali, meni se čini da vi ovdje potencirate drugi aspekt ovog pitanja. Kako se primjenjuje taj zakonodavni okvir, i o tome treba naravno da se razgovara sa onima koji su zaduženi za taj dio problema, Vlada nije.

Vlada može biti zadužena za još jedan dio problema. Ako ocijenimo da određene agencije tipa Policije, tipa Uprave za sprečavanje pranja novca, Poreske uprave, Carine, po ocjeni, prije svega, Vrhovnog državnog tužioca, ne obavljaju kompetentno svoj dio posla, pa su zbog toga možda uzročnici nedovoljne efikasne akcije. Ali, ja takvu ocjenu nijesam do sada čuo od Vrhovnog državnog tužioca. Moramo je čuti zajedno. Ja sam zato da, ne čekajući Godišnji izvještaj, kada godi imamo interes za to pitanje, pozovemo i Vrhovnog državnog tužioca i predsjednicu Vrhovnog suda u Parlament i razgovaramo o tome. I biće mi zadovoljstvo da zajedno sa cijelom Vladom učestvujem u tome da li zaista Vlada nekom nedovoljnom posvećenošću, neprofesionalnošću, nekompetentnošću svojih agencija eventualno dovodi u pitanje ostvarenje na ovom planu.

PREDŠEDNIK RANKO KRIVOKAPIĆ:

Evo, koliko sutra će biti tužilac, a i predsjednica Sudskog savjeta u Parlamentu, svi ste dobro pozvani, izvještaj o radu će biti za prošlu godinu da možemo raspraviti.

Kolega Simoviću, ipak sam ja u pravu kao i obično, kao i oko uprave koju upravo čekamo, izvještaj.

Idemo dalje, kolega Nimanbegu.

GENCI NIMANBEGU:

Mirdita i nderuari kryetar Krivokapiq,

Evo, pokušaću najaviti da je Skupština Crne Gore konačno otvorila postupak da se zaposli jedan službenik koji će prevoditi na albanskom jeziku u Skupštini, što treba pozdraviti poslije dugo, dugo vremena.

Da se vratimo temi, poštovaću instituciju.

Poštovane koleginice, poštovane kolege, poštovani predsjedniče Vlade Đukanoviću,

U skladu sa članom 187 Poslovnika Skupštine Crne Gore, kao ovlašćeni predstavnik Kluba albanskih partija Forca, Albanska alternativa, HGI i Liberalne partije Crne Gore, za posebnu sjednicu jesenjeg zasijedanja Skupštine Crne Gore uputio sam sljedeće pitanje:

U junu 2012.godine zvanično su otvoreni pregovori za stupanje Crne Gore Evropskoj uniji. Status zemlje kandidata za pristupanje Evropskoj uniji i zatvaranje dva poglavlja nauka i istraživanje i obrazovanje i kultura, kao i otvorena 10 poglavlja su uspjesi za malu zemlju kao što je Crna Gora. S tim u vezi, smatram nužnim da dobijemo Vaš odgovor na pitanje da li Vlada planira da realizuje, kako i u kojoj mjeri zahtjeve za decentralizacijom vlasti u određenim oblastima?

Ovdje posebno ističem potrebu za decentralizacijom ili preraspodjelom ingerencija u sljedećim oblastima:

1. Fiskalnoj politici, tačnije mogućnost preraspodjele poreza, recimo, PDV-a ne samo u državni budžet već raspodjelu na opštinske budžete tamo gdje se ostvaruje.

2. Decentralizacija i povećanje nadležnosti opština u sferi obrazovanja, to jest do nivoa srednjoškolskog obrazovanja.

3. Povećanje nadležnosti opština u sferi zdravstva.

4. Nadležnosti opštine u sferi javne bezbjednosti, to jest policije.

Naglašavam da kao i jedan osnov za ovaj trasver nadležnosti Vlade prema lokalnim samoupravama je neophodno da se konsoliduje finansijska sposobnost da opštine na održiv način prihoduju, raspolazu sa dijelom poreza, taksu to jest javnim prihodima. Uz ovaj uslov smatram da su neophodni konkretni i vidljivi naponi u cilju depolitizacije svih ovih sektora uključujući depolitizaciju i rada lokalne administracije. Stoga Vas molim da nam predstavite Vaše viđenje u ovim oblastima za koje smatramo da je neophodna njihova jasna decentralizacija.

Predsjedniče Vlade, poštovane dame i gospodo,

Ustav Crne Gore govori da su opštine u vršenju svojih nadležnosti samostalne. Ja sam ovo pitanje postavio iz razloga, posmatrajući državni budžet, posmatrajući opštinske budžete, u recimo Izvještaju o regionalnom razvoju Crne Gore za proteklu godinu, otprilike između 85 do 87% državnih prihoda ide u državni budžet. Znači, Vlada Crne Gore raspolaže sa preko milijardu i dvesta-trista miliona eura dok sve opštine skupa nemaju više od 150 miliona na godišnjem nivou. Ako su evropske konvencije usmjerene da se vlast vrši tamo gdje je najbliža građanima postavlja se jedna nesrazmjera u prihodima i nadležnostima i ingerencijama u Crnoj Gori. Lokalne samouprave su dužne, predsjedniče Vlade, da, recimo, izvrše raspodjelukapitalnih investicija. One sa ovakvim sistemom finansiske preraspodjele u Crnoj Gori sigurno neće biti lako u stanju da to vrše.

Ovo pitanje ne bih želio da se posmatra kao odbrana onih lokalnih samouprava koje nisu sposobne. Jednostavno je samo iniciranje teme da se ovo pitanje koje je od životne važnosti, siguran sam da većina kolega koji su ovdje u Skupštini, čak i ministri, imaju puno iskustva u tome da su ingerencije lokalnih samouprava male i da se zbog toga odgovornost Vlade i zahtjevi prema Vladi su uvijek sve veće i veće. Zbog toga smatram da je ovo pitanje interesantno ne samo da se sazna plan za Vladu Crne Gore, nego i za jedan budući demokratski razvoj u Crnoj Gori.

PREDŠEDNIK RANKO KRIVOKAPIĆ:

Hvala Vama, kolega Nimanbegu.

Predsjednik Vlade Đukanović.

MILO ĐUKANOVIĆ:

Poštovani poslaniče Nimanbegu,

Oblast reforme javne uprave, odnosno lokalne samouprave u fokusu je pregovaračkog procesa sa Evropskom unijom, a u Strategiji za proširenje 2014. - 2015. reforma javne uprave predstavlja jedan od tri glava stuba pregovaračkog procesa, uz vladavinu prava i ekonomsko upravljanje.

Evropska komisija u ovoj oblasti posebnu pažnju posvećuje strategijskom okviru, razvoju i koordinaciji politika, javnom servisu i upravljanju ljudskim resursima, kvalitetu usluga kao i upravljanju javnim finansijama. Ipak, bitno je istaći da Evropska

uniya nema pravnu tekovinu u dijelu reforme lokalne samouprave, posebno u dijelu koji se odnosi na decentralizaciju, nego prepušta državi kandidatu da pronađe ili dodatno razvije model lokalne samouprave u cilju kvalitetnijeg servisiranja potreba građana. Od nas se očekuje u procesu pregovora da imamo javnu upravu i lokalnu samoupravu koja će moći odgovoriti izazovima evropske agende i omogućiti građanima uslove koje uživaju građani razvijenih evropskih društava.

Kako se pravna tekovina EU u određenim oblastima posredno može ticati i lokalne samouprave očekuje se i njena spremnost da adekvatno odgovori ovim izazovima. Razvoj lokalne samouprave u skladu sa evropskim standardima od velike je važnosti, naročito ako uzmemo u obzir značajna sredstva koja Evropska unija nudi lokalnim samoupravama kroz svoje fondove. Zato je proces pregovora šansa za dodatan razvoj lokalne samouprave i infrastrukturna ulaganja na lokanom nivou kroz pretpristupne fondove.

U nedostatku pravne tekovine Crna Gora kroz zajednička tijela sa Evropskom unijom nastoji prihvatiti najbolje prakse i standarde. Tako smo u saradnji sa Komitetom regiona uspostavili zajednički savjetodavni odbor koji okuplja predstavnike jedinica lokalne samouprave Crne Gore i predstavnike regiona Evropske unije u čiju razmjenu mišljenja i davanja sugestija. To se pokazalo kao odlična platforma za obezbjeđenje neophodnih iskustava u cilju blagovremene pripreme lokalnih samouprava za članstvo u EU.

Početak ove godine formirana je posebna grupa za reformu javne uprave između EU i Crne Gore. Njena svrha je da informiše Evropsku komisiju o reformi javne uprave komentarišući sprovođenje ključnih dokumenata, kao što su strategija reforme javne uprave i plan unutrašnje reorganizacije javnog sektora. Kako bi pružila podršku u procesu pristupanja EU, Evropska komisija je u saradnji sa OECD Sigmom razvila principe javne administracije koje bi se trebale primjenjivati prilikom definisanja potreba praćenja napretka i upavljanja dijalogom između Evropske komisije i zemlje kandidata u okviru posebne grupe za reformu javne uprave.

Ideja za promjenu fiskalne politike koja bi omogućila preraspodjelu prihoda koji po svojoj prirodi pripadaju državnom budžetu, kao što su PDV, porez na dobit, akciza po mišljenju Vlade nije prihvatljiva. Ovi prihodi koji se koriste za finansiranje javnih funkcija države i njihova raspodjela prema sjedištu, odnosno prebivalištu poreskog

obveznika, nije primjenjiva, ne samo sa aspekta održivosti državnog budžeta već sa stanovišta pravedne raspodjele prihoda. Takva raspodjela navedenih prihoda značila bi favorizovanje teritorijalno većih i ekonomski razvijenih lokalnih samouprava, jer veliki privredni sistemi, kao što je poznato, uglavnom imaju sjedište u ovim opštinama. Ovaj model izazvao bi određene teškoće kod preraspodjele prihoda ostvarenih od PDV-a. S obzirom da ne bi bilo moguće identifikovati pripadnost prihoda prema jedinici lokalne samouprave.

Naime, sistem PDV-a podrazumijeva fazno oporezivanje i obavezu svih učesnika u lancu da obračunavaju i plaćaju ovaj porez. Međutim, radi uspostavljanja održivosti sistema lokalnih javnih finansija u kontinuitetu se prati regulatorni sistem. Efekti implementacije zakonskih rješenja, kao i uporedna praksa, i u tom smislu preduzimaju se mjere na daljem unapređenju sistema finansiranja opština. U tom cilju su i aktivnosti na pripremi izmjena Zakona o finansiranju lokalne samouprave, kao sistemskog propisa kojim se definišu izvori finansiranja opština.

U predstojećem periodu će svi zainteresovani subjekti, prije svega predstavnici opština biti u prilici da svojim predlozima i sugestijama daju doprinos kvalitetu ovog zakona i da zajedno sa Vladom na usaglašenim stavovima grade viziju budućeg održivog i efikasnog modela javnih finansija lokalnih samouprava, uz jasno definisanje odgovornosti i sankcionisanje neracionalnog i nezakonitog poslovanja.

Decentralizacija sistema obrazovanja ne može se ogledati, a samim tim ni cijeliti jedino sa aspekta nadležnosti državnih organa. Decentralizacija obrazovnog sistema u Evropskoj uniji zasniva se na principu svojinskih, odnosno osnivačkih prava. Shodno tome, u većini zemalja EU predškolske ustanove i osnovne škole osnivaju lokalne zajednice koje i finansiraju ove djelatnosti, te nadležni organi lokalne zajednice imenuju organe upravljanja i rukovođenja ovim ustanovama.

Kako je i u ovom trenutku u Crnoj Gori osnivač svih postojećih javnih ustanova Vlada, to Ministar prosvjete u ime osnivača imenuje predstavnike države i u organima upravljanja javnih ustanova i bira direktora. U periodu 2002 - 2007. godina lokalna samouprava je davala mišljenje u postupku izbora direktora javnih ustanova iz oblasti obrazovanja i određivala svog predstavnika u organima upravljanja u obrazovnim javnim ustanovama do nivoa visokog obrazovanja.

Nažalost, pokazalo se da ovakav sistem upravljanja i rukovođenja nije bilo dovoljno efikasan i da je često dovodio do blokade rada tih organa, odnosno ustanova, što je moglo imati negativan uticaj na obrazovni sistem Crn Gore. U cilju decentralizacije finansiranja 2010.godine izmijenjen je opšti Zakon o obrazovanju i vaspitanju, kojim je propisano da opština može da finansira određene potrebe i aktivnosti za rad u ustanovama. Takođe, Vlada je 2012.godine usvojila model decentralizacije finansiranja obrazovanja i metodologiju za određivanje cijena koštanja obrazovanja učenika po modelu per kapita. Do sada opštine nijesu iskazale spremnost da preuzmu odgovornost za finansiranje bilo kog segmenta obrazovanja, što je i u ovim ekonomskim prilikama razumljivo. Do trenutka kada ekonomska situacija omogući potpunu decentralizaciju sa direktnim uključivanjem lokalne samouprave u finansiranje pojedinih segmenata obrazovnog sistema, finansiranje škola će se vršiti po modelu per kapita.

Predlogom zakona o zdravstvenoj zaštiti koji je u skupštinskoj proceduri definisana je uloga opština u dijelu ostvarivanja i unapređenja zdravstvene zaštite na svojoj teritoriji. Posebno data je mogućnost opštini da učestvuju u finansiranju zdravstvene zaštite tokom turističke sezone, kao i da obezbijedi uslove za bolju kadrovsku osposobljenost zdravstvene ustanove čiji je osnivač država do ili iznad propisanih normativa.

Takođe, opštine imaju ulogu u osnivanju i upravljanju u zdravstvenim ustanovama. Proces horizontalnog i vertikalnog povezivanja zdravstvenih ustanova koji bi uslijedio nakon donošenja ovog zakona, ne utiče na ostvarivanje navedene uloge opštine, budući da se ni jedna usluga koju pružaju zdravstvene ustanove na teritoriji bilo koje opštine neće izgubiti, naprotiv povećaće se dostupnost i kvalitet zdravstvene zaštite.

Imajući u vidu odredbe Zakona o lokalnoj samoupravi i Zakona o unutrašnjim poslovima opština nema nadležnosti u oblasti javne bezbjednosti. Međutim, Zakonom o bezbjednosti saobraćaja na putevima propisano je da opština kada vrši poslove iz sopstvene nadležnosti reguliše saobraćaj na svom području u skladu sa ovim zakonom. Takođe, Uredbom o povjeravanju dijela poslova Uprave policije Prijestonici Cetinje i opštinama, Bar, Budva, Bijelo Polje, Tivat, Kotor, Nikšić, Ulcinj i Herceg Novi dio poslova državne uprave iz nadležnosti Uprave policije povjeren je lokalnim

samoupravama, pri čemu se u vršenju nekih od ovih poslova nadležnom organu opštine povjeravaju i poslovi izdavanja prekršajnog naloga i pokretanja prekršajnog postupka u skladu sa zakonom.

Vlada će i ubuduće posvetiti potrebnu pažnju ovom pitanju, imajući u vidu njegov značaj na unapređivanje kvaliteta života ljudi u Crnoj Gori i poziciju jednog od tri stuba strategije proširenja Evropske unije 2014-'15.godine. Hvala na pažnji.

PREDŠEDNIK RANKO KRIVOKAPIĆ:

Strategija će doći, a proširenje odgovora je bilo evidentno. Izvolite.

GENCI NIMANBEGU:

Ja bih samo želio komentarisati u par sektora ili oblasti koje smo naveli decentarlizaciju, nemoguće je u ovako kratkom periodu pojasniti koje su želje, koja su stremljenja, što bi bilo prihvatljivo. Vjerovatno ću krenuti od onoga što je dosta škakljivo, ali to je najodgovorniji dio našeg posla - obrazovanje.

Ja sam u više pitanja koje sam postavio ministrima u Vladi Crne Gore, gospodine Đukanoviću, dobio sastav školskih odbora. U sastavu školskih odbora su sve bili partijski činovnici ili većina njih. Mora se snositi odgovornost za to. Zašto? Da li će to uvijek značiti da su najkvalitetniji uključeni u sam proces? Mi smo u situaciji da parametri pokazuju da naša djeca preko PISA testova nijesu na zadovoljavajućem nivou, ali to je ono gdje mi moramo težiti, mi moramo uvesti državu u znanje što je prije moguće. Mislim da su rješenja iz vremena socijalizma čak i bila prihvatljivija. Tada su opštine imale nadležnosti u školama, a kvalitet je bio dobar. Sve to treba uvezati i finansijski, jer nijedna opština neće tražiti danas da preuzme nove obaveze ni u finansiranju škola, ni zdravstva, ako nema rentabilnih svojih prihoda, vlastitih.

Ovo oko PDV-a je primjer u Kanadi. Siguran sam da se u Opštini Ulcinj preko PDV-a, preko raznih poreza u državni budžet sliva od petnaest do dvadesetak miliona eura godišnje. Mi nijesmo u situaciji da imamo preko četiri i po miliona tekući budžet. Opet ponavljam, ovo nije apologetika onoga što zakon dozvoljava, a lokalne samouprave ne mogu prikupiti. Sigurno se ne mogu složiti, zato nijesam bio za taj zakon, ako želimo privući strane investitore, prihod koji Ministarstvo predlaže da se

ukida za strane investitore je prihod opštine. Komunalne takse na hotele četiri, pet zvjezdica. Trebalo je ići na drugo rješenje. Hajmo tom investitoru smanjiti stopu PDV-a za hotel četiri, pet zvjezdica. Opštine neće imati novca da servisiraju svoje potrebe.

Stoga, još samo jedan dio koji mislim da je interesantan i za javnost i za vas. Novi Zakon o zdravstvu koji je ovdje, sigurno ćemo opet imati polemike između toga da li treba i dalje ići u centralizaciju sistema. Osnivanjem osam centara, ukidanjem poslovne sposobnosti ili samostalnosti domova zdravlja i demokratski mi smatramo da nije prihvatljivo rješenje. Ono što je evidentno, evidentno je i ono što nas je sve sigurno ogorčilo, uplašilo, moramo građanima pružiti najbolji mogući kvalitet. Hvala.

PREDŠEDNIK RANKO KRIVOKAPIĆ:

Hvala, kolega Nimanbegu.

Izvolite, predsjedniče 40. Vlade.

MILO ĐUKANOVIĆ:

Želio bih najprije da se složim sa onim što je osnovna poruka iz vašeg izlaganja. To je da moramo razmisliti da li smo kroz postojeću organizaciju javne uprave i lokalne samouprave uspjeli da ispunimo ono što su, rekao bih, logična očekivanja domaće javnosti, prije svega naših građana, u jednoj zemlji koja prolazi kroz tranziciju, koja je zemlja u razvoju i koja pokušava da dostigne kvalitet života Evrope 21. vijeka. Da li je to ta organizacija ili je već sada treba mijenjati?

Kao što sam kazao u odgovoru na vaše pitanje, nemamo uzornog modela. Evropska unija nema pravnu tekovinu u ovoj oblasti već logično prepušta svakoj zemlji da, vođena istom idejom, unaprijedi kvalitet usluge građanima odabere najbolju organizaciju. Mislim da ovdje moramo imati na imu posebno dvije okolnosti u promišljanju na zadatu temu. Prva je da li u jednoj malobrojnoj zajednici kakva je Crna Gora, treba ići u dalju decentralizaciju organizacije lokalne samouprave, je li to izvjesno put koji će obezbijediti viši kvalitet usluge ili se možda najvažniji dio paketa usluga kojeg država treba da pruži građanima može kvalitetnije obezbijediti kroz centralizovanu organizaciju, time i finansiranje. Drugi aspekt na koji moramo odgovoriti, to je kako da ono što želimo da uradimo sa intencijom da uslugu približimo građanima,

uraditi u punom dosluhu, u punoj korespondenciji sa tempom ekonomskog razvoja. Ponekad mi se čini da bismo željeli, zanemarujući nivo ekonomskog razvoja, da idemo brže nego što je realno u unapređenju infrastrukture za pružanje usluga i onda se saplićemo zbog toga što infrastrukturu koju smo formirali ne možemo da isfinansiramo.

Mislím da su ovo inspirativne teme o kojima bi morali razgovarati u narednom periodu. Želim da vam, u ime Vlade, kažem da se uopšte ne otímamo za ovaj višak uslovnog ovlašćenja jer ga, prije svega, čítamo kao veliki obim odgovornosti.

Sticajem okolnosti da dugo obavljám ovu funkciju, želio sam da vas podsjetím da sam u jednom periodu, početnom periodu vršenja ovog posla imao problem tada kada su, kao što ste vi kazali, opštine imale određene nadležnosti u upravljanju obrazovnim sistemom, samim tim imale su i obavezu oko finansiranja obrazovnih ustanova. Situacija je bila takva da smo, recimo, u Budvi imali nekoliko puta više nivoa plata zaposlenih u obrazovanju nego u drugim opštinama, da smo u Budvi, recimo, imali redovno plaćanje i u Baru, a da smo u Rožajama imali deset zaostalih plata. Posljednjih deset mjeseci u tom periodu rožajske osnovne škole nijesu imale primljenu platu. Postavlja se pitanje da li je to onda odgovoran odnos države prema tom pitanju, dakle tom vitalnom pitanju na koje vi ukazujete, pitanju obrazovanja, pitanju potrebe da na optimalan način uložimo u sistem unapređenje kvaliteta znanja koje bi nas moglo povući putem ekonomskog i demokratskog razvoja. Slično bi mogli govoriti, vjerovatno, i o pitanjima zdravlja i o drugim pitanjima.

Ponavljám, ne isključujem i ne otímamo se mi za to da što više nadležnosti ostane kod nas, jer je to, prije svega, pitanje odgovornosti. Kao što znamo, u uslovima postojećeg nivoa ekonomskog razvoja, to je mučenje sa finansiranjem tih funkcija, a nikako ugodan posao- raspoređivanje viškova prihoda. Moramo, zaista, ozbiljno razmisliti koji je to optimalan nivo centralizacije, odnosno decentralizacije pružanja ovog paketa usluga i, drugo, upodobiti tempo decentralizacije za koji vjerujem da će obilježiti buduće godine i decenije, takođe sa tempom našeg ekonomskog snaženja i osposobljavanja i lokalnih zajednica da na temelju valorizacije punih potencijala imaju pretpostavke za participaciju u upravljanju ovim važnim društvenim sistemom. Zahvaljujem.

PREDŠEDNIK RANKO KRIVOKAPIĆ:

Hvala vam.

I, uobičajeno, u ime Bošnjačke stranke, kolega Almer Kalač.

ALMER KALAČ:

Hvala vam, predsjedniče Parlamenta.

Uvaženi predsjedniče i članovi Vlade, uvažena Skupštino, uvaženi građani,
U ime Kluba poslanika Bošnjačke stranke, postavljam sljedeće pitanje:

"Koje konkretne mjere i kad namjerava preduzeti Vlada kako bi se kvalitetno uredila oblast materijalnog obezbjeđenja porodice, da oni korisnici koji imaju pravo na istu to pravo mogu nesmetano ostvariti?"

Obrazloženje: Ovo pitanje smatram izuzetno važnim iz razloga što pogađa jako osjetljivu grupu. Ovo vrstu pomoći ostvaruje nemali broj ljudi, i to upravo u sredinama koje su najnerazvijenije. Dodatan problem predstavljaju i zloupotrebe položaja pojedinih upošlenih u ovim institucijama. Na ovaj način nanosimo štetu državi, lokalnoj samoupravi i ponajviše nepravdu korisnicima pomoći kojima je ona neophodna. Nije rijedak slučaj da nekom od korisnika ova pomoć zavisi od trenutnog raspoloženja upošlenog. Kriterijuma na osnovu kojih se sada određuje ko ostvaruje pravo na pomoć smatram lošim kako zbog konkretnih rješenja, tako i zbog podložnosti zloupotrebama. Iz tog razloga smatram da ovdje moramo napraviti promjene.

Želim dati i dodatno obrazloženje i osvrnuti se na rad ili nerad određenih institucija. U martu sam postavio pitanje slične sadržine. Međutim, slijed događaja od prethodnih dana me je usmjerio da ovo pitanje trebam postaviti opet. Analizirajući budžet za 2015, vidimo da je u odnosu na 2014. godinu planirano više sredstava za socijalnu zaštitu, i to je za svaku pohvalu. U potpunosti podržavam izradu socijalnih kartona, jer smatram da ćemo na taj način napraviti uštedu i da će sredstva stići onima kojima i pripadaju.

Kriterijumi po kojima se sada određuje kome pripada pomoć smatram da nijesu dobri i da te kriterijume treba mijenjati. Ako treba izmjena cijelog zakona da mijenjamo cijeli zakon. I danas je trebao biti prisutan i resorni ministar kako bi čuo probleme sa kojima se ljudi svakodnevno suočavaju.

Možda će neko zlonamjerno reći da u ovom parlamentu ne treba iznositi pojedinačne slučajeve. Međutim, Crna Gora je sastavljena od 600 hiljada pojedinačnih

životnih priča, pa i u ovom parlamentu ne treba čuti samo lijepe već i one tužne. Ne treba stalno govoriti o hiljadama i milionima, već i o onima kojima 50 eura predstavlja cijelo bogatstvo.

Jedan od uslova za dobijanje ovog vida pomoći je i to da taj čovjek ili ta porodica ne posjeduje automobil. Vi ste maloprije u odgovoru na pitanje uvaženog poslanika u pomenuli i zdravstvenu zaštitu i njeno približavanje građanima. Ja smatram, i to često puta ponovim, da ne možemo rješavati probleme samo u jednoj oblasti, a drugu zanemariti. Tako i u ovom slučaju, ukoliko ovim ljudima, korisnicima zdravstvene pomoći oduzmemo automobile koji su stari 15 i više godina, i čija registracija vrijedi mnogo više nego sam automobil, ulazimo u problem druge vrste. Onda će svaki dom zdravlja morati da ima najmanje 20 automobila, kako bi onda zdravstveni radnici mogli doći do tih ljudi koji su desetine kilometara udaljeni od najbližeg doma zdravlja.

Osvrnuću se na dvije pojave i dva dokumenta koji su radnici Centra za socijalnu zaštitu tražili od korisnika ove vrste pomoći, a to je potvrda sa auto otpada da taj automobil više nije u funkciji. Smatram da je to apsurd. Tražili su i potvrde od veterinarskih ambulanti da ta porodica ili taj čovjek ne posjeduje kravu. Veterinarske ustanove su naplaćivale po tri eura po jednoj potvrdi, izdavale potvrdu, a da svoj prihod nigdje nisu evidentirale. I koliko su te potvrde kao takve mjerodavne?

Poseban osvrt želim na zbivanje u Rožajama posljednjih dana i na ukidanje ovih davanja za 600 korisnika.

Dodatno pitanje bi bilo - zašto u rješenjima o ukidanju ove pomoći ljudima stoji datum da gube pravo na tu pomoć od 1.11. 2014. godine, a da im za mjesec oktobar ta davanja nijesu uplaćena. Prema informacijama kojima raspolazem sredstva su opredijeljena i uplaćena, ali do krajnjih korisnika nijesu stigla.

Sa ovog mjesta želim da pozovem tužilaštvo i sudstvo da rade svoj posao, iako to može biti okarakterisano kao pritisak na rad Tužilaštva i na njihovu nezavisnost. Međutim, Tužilaštvo je spremno da nekom siromahu koji odsječe jedno stablo za ogrjev porodice da se ne smrzava u zimskim danima, obezbijedi smještaj i hranu u trajanju od 15-30 dana u Bijelom Polju, a da uopšte ne reaguje na informacije o kojima sam prethodno govorio. A sve što govorim i u ovoj sali i mimo ove sale je

argumentovano. I opet ponavljam, ukoliko je rješenje čitavog problema izmjena Zakona, onda je to najmanji problem. Zahvaljujem.

PREDŠEDNIK RANKO KRIVOKAPIĆ:

Nekad se čini da bismo lakše napravili bistu za svakog osiguranika nego socijalni karton.

Izvolite.

MILO ĐUKANOVIĆ:

Poštovani poslaniče Kalač,

Oblast socijalne i dječije zaštite regulisana je Zakonom o socijalnoj i dječijoj zaštiti koji je stupio na snagu u julu 2013. godine, kojim su utvrđena prava na materijalna davanja i usluge socijalne i dječje zaštite. Jedno od prava je i pravo na materijalno obezbjeđenje porodice.

Zakonom su precizno propisani uslovi za ostvarivanje tog prava, a Pravilnikom o bližim uslovima za ostvarivanje osnovnih materijalnih davanja i socijalne i dječje zaštite propisani su dokazi koje je potrebno obezbijediti za ostvarivanje istih.

Primjena pomenutih propisa omogućila je da pravo na materijalno obezbjeđenje koriste osobe i porodice koje su zaista u stanju socijalne potrebe. Vlada Crne Gore preko Ministarstva rada i socijalnog staranja, a u saradnji sa UNDP, u okviru reforme sistema socijalne i dječje zaštite, realizuje projekat - socijalni karton, informacijski sistem socijalnog staranja, koji će zvanično početi da se primjenjuje od januara 2015. godine.

Donošenjem Zakona o socijalnoj i dječjoj zaštiti i uspostavljanje informacijskih sistema u 10 državnih institucija, mislim na Fond penzijsko - invalidsko osiguranje, Fond za zdravstveno osiguranje, Centralni registar stanovništva, registar motornih vozila MUP-a, Ministarstvo prosvjete, Uprava za nekretnine, Zavod za zapošljavanje, Poreska uprava, Ministarstvo poljoprivrede i ruralnog razvoja, Veterinarska uprava, stvorili su se uslovi za realizaciju socijalnog kartona. Ovaj sistem se, između ostalog, uvodi kako bi se omogućila mjesečna revizija i potpuni uvid u socijalna davanja a time spriječila zloupotreba ovog instrumenta socijalne zaštite.

U okviru realizacije projekta socijalni karton u svim opštinama urađena je revizija prava na materijalno obezbjeđenje porodice, dječiji dodatak, ličnu invalidninu i tuđu njegu i pomoć, shodno Zakonu o socijalnoj i dječjoj zaštiti. Tokom revizije utvrđene su određene nepravilnosti, jer određeni korisnici nijesu ispunjavali zakonom propisane uslove. Na primjer, postoji praksa da članovi porodica ne prijavljuju smrt korisnika prava i da nastave sa primanjem socijalnih davanja na njegovo ime. Zatim da dječiji dodatak primaju osobe starije od 18 godina i sl.

Ukupan broj struktura takvih slučajeva biće utvrđen nakon unošenja svih predmeta u socijalni karton, nakon čega će se preduzimati zakonom propisane mjere na njihovom otklanjanju. Na taj način će se, kako ste i sami kazali, ispraviti šteta koja se nanosi državi i lokalnoj samoupravi, a prije svega ispraviti nepravda prema onima kojima je ta pomoć istinski neophodna.

Za realizaciju projekta - Socijalni karton i informacioni sistem socijalnog staranja, očekujemo podršku cjelokupne javnosti, bez obzira na izvjesno nezadovoljstvo jednog broja građana koji će njegovom primjenom ostati bez privilegija koje su do sada neopravdano koristili. Ovaj projekat će u konačnom doprijeti unapređenju kapaciteta za planiranje kako ukupnih resursa za socijalnu zaštitu, tako i za pojedinačne kategorije korisnika. Takođe, očekujem da će odgovorna i fokusirana politika socijalne zaštite lica kojima je ta pomoć uistinu potrebna, pomoći da se ostali značajno veći dio radno sposobnog stanovništva usredsredi na rješavanje svojih egzistencijalnih problema na tržištu rada što će dati nove impulse ekonomskom i društvenom razvoju Crne Gore.

I možda, gospodine Kalač, evo samo komentar nečega što ste iznijeli u vašem dopunskom obrazloženju.

Vjerujem da se svi, posebno u ovom sastavu, zalažemo i da smo s pravom bili kritični prema izvjesnoj sporosti u implementaciji projekta Socijalni karton. Vjerujem da smo sada, uz pomoć jedne prestižne institucije, i sistema Ujedinjenih nacija i njihovu ekspertsku pomoć došli sada do dobrog projekta čija je implementacija krenula.

Nije nas iznenadilo da u svakoj opštini ima zloupotreba toga prava za to što nijesmo imalipouzdan oslonac socijalne politike ili politike socijalne zaštite u državnim evidencijama. Kazao sam, sada smo na deset mjesta uparili te evidencije i dobili uslove da možemo zaista da se fokusiramo da socijalna zaštita ide onima kojima je

potrebna i da ide u višem iznosu od onog koji su do sada dijelili sa mnogim koji nijesu imali opravdan razlog da uživaju mjere socijalne politike države.

Kada god se ustanovljavaju ovakva pravila, uvijek postoji mogućnost izvjesne grubosti. Vi ste na jednu od njih ukazali.

Ja ću vas podsjetiti, ne vjerujem da sam jedini koji je do sada čuo mnogo puta priču od građana - evo koristi socijalnu pomoć, a dolazi mercedesom da je podigne. Prema tome, to smo svi čuli. I onda je, naravno, jedan od kriterijuma koji nas je vodio bio, ne samo automobili, nego da zaista prethodno raščistimo - da li je zaista čovjek kojemu je potrebna socijalna pomoć države, ako ima ozbiljnu imovinu, a dio te imovine su i automobili, da li je moguće ići dalje u preciziranje toga načina o kojem ste vi razgovarali. Vjerovatno da. Vjerovatno je moguće tu biti pažljiviji, vjerovatno je moguće tu biti senzibilniji. Da li nam je za to potrebna izmjena zakona? Nijesam siguran. Vjerujem da tu mogu pomoći podzakonski akti. Ali se slažem sa vama da, naravno, ta pitanja pogledamo, da istrajemo na osnovnoj intenciji - socijalno zaštitna prava sledeju one koji su u stanju socijalne potrebe, i nikog više. A da pogledamo da li smo našli dobru formu da implementiramo tu ideju i, bez obzira što ministar socijalnog staranja danas nije tu, on će svakako od mene imati instrukciju da u slučaju eventualno vaše inicijative ili da razvijete zajedničku inicijativu koja može pomoći da ovu oblast uredimo dodatno kako bismo izbjegli neke situacije o kojima ste govorili.

Zahvaljujem na pažnji.

PREDŠEDNIK RANKO KRIVOKAPIĆ:

Hvala vam.

Pravo na komentar.

Izvolite, kolega Kalač.

ALMER KALAČ:

Predsjedniče Vlade, hvala vam na vašem odgovoru.

Ni u jednom trenutku ne kažem da ne postoji politička volja i da ne postoji, kako vaše, tako i zalaganje kompletne Vlade da se ova oblast uredi.

Ja ovdje nisam govorio o onima kojima to pravo ne pripada. I ja sam protiv toga da takvi ljudi imaju nikakav vid primanja, ali zaštitimo one kojima sleduje to.

Ja sam donio danas sa sobom tri rješenja, tri karakteristična primjera, međutim, vjerovatno će ih imati 103 i stajem u zaštitu onima za koje ja lično smatram, ne samo na osnovu subjektivnog mišljenja, već na osnovu dokaza da im to pravo pripada.

Jedno od tih rješenja, da ne navodim broj i imena, u njemu stoji, odnosno radnici Centra za socijalni rad su toj porodici pridružili još dva nova člana, iz sasvim drugog mjesta i druge mjesne zajednice, i na taj način su oni izgubili pravo na materijalna primanja, a oni nikakve veze nemaju sa ovim ljudima.

Sljedeće rješenje je, a usmeno je saopšteno jednom bračnom paru da su izgubili pravo na socijalna davanja za to što nemaju djece. Međutim, jedno od to dvoje supružnika je srčani bolesnik, a drugo ima mnogo teže zdravstvene probleme. Oni nemaju djece, ali im je to navedeno kao razlog zbog kojeg ne mogu ostvariti materijalna davanja, iako su u jako teškom položaju i dom u kojem trenutno žive im je izgradio UNHCR.

Sljedeći dokument ili sljedeće rješenje opet govori o jednoj porodici gdje stoji da žive supružnici sa djecom. Međutim, riječ je o samohranom majci, jer je još 2011.godine evidentirano da je jedan od supružnika, odnosno muž, umro. E sad, ako tri godine nijesu dovoljne Centru za socijalno staranje da ažurira podatke i da na osnovu ovih kriterijuma odredi ko ima pravo a ko ne na tu vrstu primanja, ja stvarno nemam šta više da kažem.

Znači, ja ne želim da pomažem onima koji nemaju pravo na to. A veliki je broj zloupotreba u toj oblasti tako da bi nam trebao premijerski dan, a ne premijerski sat kako bi mogli svu tu problematiku iznijeti. Hvala vam.

PREDŠEDNIK RANKO KRIVOKAPIĆ:

I za to postoji Vlada i resori a ne samo premijer, da se rasprave stvari.

Ovdje smo iscrpili današnji Premijerski sat. Nastavićemo poslije kraće pauze, ali kraće pauze, sa auto putem, sa željom da to završimo danas.

Biće 10 minuta rasprave bez komentara između poslanika. Mogući komentari ministar - poslanici i želja je da danas završimo raspravu, ako je moguće, u produženom trajanju.

Hvala. Ovim je Premijerski sat završen.